

Izhaja 10.
dan vsacega
meseca.

POPOTNIK

Velja za celo
leto 3 gold. za
pol leta 1 gold.
60 kr.

List za šolo in dom.

III. leto.

V Celji, 10. oktobra 1882.

10. list.

Ob koncu šolskega leta.

Blagor mu, ki trudi se obilo,
Dan bo prišel, krasni dan plačila;
Kar je roka brazdi izročila,
Klilo bode, cvet in sad rodilo.

Cegnar.

Kedar uka sklepna ura bije,
In učitelj zvrši svoje delo,
Naj srce smeji se mu veselo:
Ker počitka zarija zasije! —
Delo nja minljivost časa krije,
Zasajeno, zdaj brez nja bo klilo,
Če tud' mnogo truda je vzročilo.
Mladež kar je lepega nabrala,
V prsih nežnih bo skerbno var'vala:
Blagor mu, ki trudi se obilo!

Rad ne vdaj se misli dvomonosni
Trud zastoj je in vse delovanje,
Pri mladini, prazno le oranje.
Če tud' persi trudne, senci rosni,
Enkrat pride dan vsem blagonosni.
Če nazočnost nade pomorila,
Sladke spet v življenje bo zbudila,
Vsem marjivim zdaj prihodnost skrita
Rast bo dala vsemu, darovita,
Kar je roka brazdi izročila! —

Scer poklic je skromen, toda važen,
Ti previdnost neba podelila,
Mladež drag' zaklad ti izročila,
Tvoj upljiv za narod ves je blažen,
Zato trenutek kedar nepotažen,
V te pritiska raznovrstna sila,
Prime te osoda še nemila;
Da poklicu zvesto srce bije,
K sreči svoji zlate vence vije,
Dan bo prišel, krasni dan plačila! —

Zgube ni se, blagi, tebi bati!
V dobre nosiš na obresti kraje,
Sladek sad je poterpljenja vaje;
Čudno zrastel bo zaklad bogati! —
In nad grobom tvojim angelj zlati,
Razprosterl čez te bo svitlo krilo,
Trudne ude zibal; nebo milo
Plodonosnega duha bo vzelo,
Zerncu uka dalo rast veselo;
Klilo bode, cvet in sad rodilo! — č

Izgaja k domoljubju.

Kako pa je pri tej gojitbi postopati? Kako je učitelju svojim mladim gojencem domoljubje — pravo ljubezen do domovine vcepiti, jo ogrevati in vedno bolj krepiti? Kako ljubezen ogrevati za njeno imetje, njene navade, šege in naredbe? Kako spoštovati njene postave in njenega vladarja? To

mi bodi naloga v kratkem narisati, da je domoljubje zelo važna gojitba. Kakšne lastnosti pa mora imeti domoljubje? Ljubezen do domovine naj bo terdna vez, katere nepremakljivo in požertovalno v dušnem, kakor v gmotnem obziru bivalce v veliko družino strinja, ter njihovo imetje in početje v veršenji in v dosegi občnega blagra do domovine krepko veže. V dosego tega je treba mladež učiti svojo domovino dobro spoznati; kajti le to se zamore ljubiti, kar se dobro spozna, in kar se spozna, da je ljubezni vredno. Kako radi se spominjajo že odrasli, daleč od svoje domovine živeči na svoj rojstni kraj, na vesele srečne ure, ki so jih preživeli v svojih otroških letih v očetovi hiši.

Njeno dušno in gmotno imetje prav ceniti, čislati nam je treba domače pridelke, domačo obertnijo, pospeševati izobraževalne zavode. S kratka, nič zametovati, kar je lastnina domovine. Kazati je treba mladini zgodovinske podobe, v katerih se nahajajo izverstni značaji, iskrene vdanosti do domovine; opisovati možake, kateri so darovali domovini blago, čast in življenje. Med drugimi nahaja se goreče domoljubje pri naših preddedih, kako so se za domovino borili ob časih vojsk, s kako hrabrostjo so branili domovino. Prevažna učiteljica domoljubju je zgodovina.

Da primerno častimo in slavimo može, kateri so se domovini darovali, bodi si duševno, gmotno ali da so z mečem v roki svoje življenje na oltar domoljubja položili; njihovih zaslug se hvaležno spominjamo, sè spoštovanjem o njih govorimo, ter si sami prizadevamo nje v eni ali drugi lastnosti domoljubja posnemati, pa tudi mladež za njihno posnemanje navduševati, da v eni ali drugi stroki take posnemajo. Podučevati je treba mladino postave spoštovati in njih natančno spolnjevati.

Ljubiti in častiti moramo slavno cesarsko rodbino, katera že toliko sto let za naše blagostanje svoje življenje in imetje žrtvuje.

Srečna domovina, koja rodi in vderžuje družine in narode pod krepilnim in vsestrajnim ščitom domovinske ljubezni. K.

Zemljepisje v narodni šoli.

Spisuje J. K e l c.

(Dalje.)

Na Štajerskem se nahaja med bregovi in navadno ob rekah nekoliko večjih in manjših ravnin. Kje se nahajajo ravnine? Na zgornjem Štajarju so ožje, nego na srednjem in spodnjem. Kje so te ravnine ožje? Na zgornjem Štajarju so ravnine ob reki Anizi, Mur in Murici. Ob katerih rekah so na zgornjem Štajarju ravnine? Pokaži je! Na srednjem Štajarju ob Bistrici, Rabi in Muri. Kje na srednjem Štajarju? Pokaži je! Od Gradeca do Vildona se razprostira lepo graško polje; od Vildona do blizu Radgone pa rodovitno lipniško polje. Kje se razprostira graško? Kje lipniško polje? Ob kateri reki? Med katerimi mesti je prvo, med katerimi drugo? Pokaži in imenuj ravnine na zgornjem in srednjem Štajarju! Ob katerih rekah so? Ktera mesta se tam nahajajo? itd. Največa ravnina na Štajarskem je ptujsko polje.

Ktera ravnina je največa na Štajarskem? Pokaži! Na katerem delu Štajerske je? Med katerimi bregovi? Med katerimi mesti? Ktere vode tečejo po njem? Na kateri strani od nas? Omenjati je tudi lepo savinjsko dolino. Ob kateri reki je ta dolina? Med katerimi bregovi? Ktera mesta in kateri trgi se nahajajo tam? (Ponavljanje vseh ravnin, bregov, rek.)

Kaj je podnebje? (Uč. razloži.) Na Štajarskem je podnebje različno, kakor je tudi poveršje različno. Ali je podnebje na Štajarskem povsod enako? V planinskem pogorju zgornjega Štajarja je ostro in hladno, na srednjem in spodnjem Štajarju pa mehkeje in rahleje. Kakošno je podnebje na zgornjem Štajarju? Kakošno na srednjem in spodnjem Štajarju? Po različnosti podnebja se ravna tudi različnost rastlin. Rasto in se nahajajo tedaj po vsem Štajarskem enake rastline? Po čem se ravna različnost rastlin? Kaj pridelujejo ljudje večinoma po ravninah? Kaj pa po goricah spodnjega in srednjega Štajarja? Kje se prideluje najizvrstnejše vino? Zamore pa vinska trta v ostrem podnebju zgornjega Štajarja rasti, ker le v toplem podnebju napreduje? Ali se pečajo tedaj tudi ljudje zgornjega Štajarja z vinorejo? S čim so tamkaj višoki bregovi poraščeni? Na vrhuncih visokih planin se nahaja mnogo velikih pašnikov sè sladko travo za govedo. S čim so vrhunci gorâ na zgornjem Štajarju poraščeni? S čim se tedaj ljudje tam lahko pečajo? S čim še, ker so gore poraščene z velikimi prostranimi gozdi? V gorah zgornjega Štajarja je skrit neizmerno velik zaklad, ker je v teh gorah neizrečeno veliko železne rude. Kaj se nahaja v gorah zgornjega Štajarja? Kaj se prideluje iz železne rude? Kako se prideluje lito, kovaško železo in jeklo? (Učenci morajo to vedeti, tukaj se sedaj lahko to ponavlja.) Štajarsko železo slavi daleč po svetu in v tej deželi ga je največ med vsemi avstrijskimi deželami. Kje slavi štajarsko železo? Zakaj? Ktera dežela ima v Avstriji največ železa? Da se zamore iz železne rude železo dobivati, je treba pramoga, s katerim je narava našo deželo tudi bogato obdarila. Mnogo premoga se nakopa v Terbovljah, Hrastniku, Ivnici, Köflahu in Voitsbergu. Pokaži, kje se mnogo premoga nakoplje? Čemu služi premog? V Aussee-u se dobiva tudi mnogo kuhinjske soli. Kjese dobiva sol? Kako? Štajarsko se ponaša tudi z rudninskimi vodami, kakor toplicami v Gleihenbergu, Dobrni in Rimskih toplicah, in s kisló vodo v Slatini pri Rogatcu. Kje so toplice? Kje se dobiva kisló voda? Kaj pridelujejo ljudje na zgornjem Štajarju? Kaj na srednjem in spodnjem? Česa nimajo na zgornjem, kar pa pridelujejo na srednjem in spodnjem Štajarskem? Česa nimajo srednji in spodnji Štajarci, kar zopet zgornji imajo? Kaj morajo tedaj zgornji Štajarci od nas kupovati? Kaj pa nasprotno mi od njih? Zaradi obilnih in različnih pridelkov je tedaj tudi trgovina na Štajarskem zelo živahna. Kaj je na Štajarskem zelo živahno? Zakaj? Bi bila med prebivalci na Štajarskem tako živahna trgovina, če bi po vsej deželi enaki pridelki bili? Po čem se prevažajo pridelki iz zgornjega na spodnji Štajar? Po čem še? Po čem zopet iz spodnjega na zgornji Štajar? Po katerih rekah se prevažá različno blago v druge kraje? Zakaj morajo prebivalci posebno skrbeti, da se zamore trgovina živahno razvijati?

Dobro in lepo vrejene ceste so ponos in v veliko korist vsej deželi. Največ blaga pa se dan danes prevozi na suhem po železnicah. Po čem se po kopnem dandanes največ blaga prevozi? Že poznate katero železnico na Štajarskem? Pokaži katero! Južna železnica se vleče od severa proti jugu po vsej deželi mimo mest: Bruk, Gradec, Maribor, Celje itd. na Kranjsko. Ktera železnica pelje po Štajarskem? Od ktere do ktere strani? Pokaži mimo katerih mest! V katero deželo? Postranske črte te železnice so: od Maribora na Koroško, od Pragarjev na Ogrsko, od Zidanega mosta ob Savi na Hrovatsko, od Bruka na Ljubno. (Razumeva se, da mora učitelj vse z imenovanjem vred risati, ter učencem vse na zemljevidu pokazati.) Druge železnice so: cesarjevič Rudolfova iz Koroškega, prek zgornjega Štajarja do Ljubna in na Avstrijsko; nadvojvodinja Gizelina po zgornjem Štajarju na Solnograško in mimo Aussee-a na Avstrijsko; od Gradca v Köflah in Wies; od Mürzzuschlaga v Neuberg.

V deželni zbor volijo Štajarci 63 poslancev, ki zborujejo v Gradci. Kje zboruje deželni zbor? Čemu je deželni zbor? Koliko poslancev volijo Štajarci? Kteri g. je naš dež. poslanec sedaj? V drž. zbor pošljejo Štajarci 23 poslancev na Dunaj. Kje zboruje drž. zbor? Koliko poslancev volijo Štajarci v drž. zbor? S čim se ima pečati drž. zbor? Kteri g. je sedaj naš drž. poslanec? Imenuj in pokaži glavno mesto štajarske dežele! Po kateri poti bi zamogli tje dospeti? Na kateri strani leži? V katerem delu Štajarske? Ob kateri reki? Ktere železnice so tam? Čegav sedež je v Gradci? Kteri učni zavodi so v Gradci? Koliko prebivalcev ima Gradec? Kolikokrat toliko, kakor nam najbližnje mesto? itd. Imenuj in pokaži tudi druga mesta na srednjem, zgornjem Štajarju! Na spodnjem Štajarju mesta in trge! itd. (Vsestransko in različno ponavljanje vsega, na zemljevidu, na tabli, na pamet itd. Risanje od strani učencev. Učitelj naj si poišče in prednaša različne karakteristike glede prebivalcev v zvezi z zgodovino.)

(Dalje sledi.)

Prvi pouk

po analitično-sintetični učbi.

Spisujeta Ivan Kelc in Sim. Šalamun.

(Dalje.)

II. meč.

A. Nazorni nauk. (O rožje, orodje.)

Učitelj pokaže podobo vojaka, ter vpraša: Kdo je to? Recite lepo! to je vojak. Na čem poznate, da je to vojak? Imamo mi tudi takošno obleko kakor vojaki? Kaj ima vojak na glavi? Kaj mu pokriva zgornji, kaj spodnji del života? Imajo vojaki med seboj tudi tako različno obleko kakor mi? Ali pri pozdravljanju kape raz glave jemljejo? Kako pozdravljajo vojaki? Kako izstopajo pri korakanju, različno ali vsi enako? Kaj slišite večkrat, če

vojaki korakajo? Kaj še? Zakaj bobnajo ali trompetajo? Imenuj mi dele obleke, katero vojaki nosijo? Kaj imajo vojaki opasano? Čemu imajo vojaki sabljo? Koga še branijo razun sebe? So tedaj vojaki potrebni? Čemu? Kaj je tedaj sablja, ker se vojaki z njo branijo? Recite lepo! Sablja je obramba ali orožje. Kaj je sablja? S čim se še branijo? Kaj je tedaj puška? Kdo ve, kakšno orožje imenovati? Ktere reči se imenujejo orožje? Lepo! Orožje se imenujejo tiste reči, s katerimi se branimo. Kdo mi ve sedaj več orožij imenovati? Se z nožem navadno tudi branimo? Čemu potrebujemo nož? Kaj režemo z nožem? Čemu potrebujemo škarje? Kaj režemo z njimi? Čemu potrebujemo iglo ali šivanko, šilo, žago, dleto, pilo, sekuro, skobel, sveder, klešče, kladvo, nakovalo, itd.? Reči, s katerimi kaj delamo, imenujejo se orodje. Kako se imenujejo reči, s katerimi kaj delamo? Kdo mi ve kakšno orodje, kdo kakšno orožje imenovati? Kaj je igla, sekira, sveder, meč, sablja itd.?

Učitelj pokaže sabljo, ter vpraša: Kaj je to? Kaj je sablja? Kaj ima sablja tukaj, kjer držim? Kako se imenuje ta večji del? Iz česa je držaj? Iz česa klinja? Kako se imenuje ta oster del klinje? Kako neoster? Kaj ima klinja tu na koncu? Kdo mi ve sedaj imenovati vse dele sablje? Reci lepo! Sablja ima držaj in klinjo; na klinji je ostrina, hrbet in rt ali špica (ost).

Učitelj pokaže meč in vpraša: Je to tudi sablja? Kako se imenuje ta reč? Recite: To je meč. Kaj ima meč tukaj, kjer deržimo? Ima sablja tudi držaj? Kaj še ima sablja? Ima meč tudi klinjo? Koliko ostrin ima sablja? Koliko pa meč? Kaj ima klinja tukaj na koncu? Imenuj dele sablje, I! Dele meča! Čemu je meč? Kaj je tedaj meč? Iz česa je držaj? Iz česa je klinja? Imenuj več orožij!

B. Pripoved.

Pazite lepo, hočem vam nekaj povedati.

Pred davno časom je živel imeniten mož po imenu Demosten. V svoji mladosti bil je zelo slab, tako da so ga njegovi tovarši skoraj vedno zaničevali in se mu posmehovali, bil pa je razumen in pameten deček, ter se zelo rad učil. V tistem času so pred zbranim ljudstvom večkrat govorili zelo imenitni možje. On jih je vsikdar rad poslušal in jako želel njim enak postati. Zelo pridno se je učil in se marljivo vadil govoriti, da bi pozneje pred zbranim ljudstvom nastopil in govoril. Ko je prvokrat pred zbranim ljudstvom govoril, smejala se mu je, ker je pretiho govoril, zraven pa še jecljal in z ramo mihal. Močno ga je žalostilo, da je bil zasmehovan, a vendar ni obupal, temuč še pridnejše se učil in pripravljal. Da bi glasneje govoriti zamogel, postavil se je na breg ob morji, ter tukaj hotel prekričati bobnenje morskih valov; da bi se odvadil jecljati, deval si je kamenjiče v usta in da bi pri govorjenju z ramo več ne mihal, postavljal se je p o d o s t e r m e č, ki ga je hudo zbedel, kakor hitro je med govorom z ramo mignil. Ko se je na ta način teh napak odvadil, postavi se popolnoma pripravljen

zopet pred zbrano ljudstvo, ter govoril tako jedernato in močno, da je ljudstvo le strmelo.

Tako se je vedno uril in marljivo učil, ter postal najslavnejši govornik. Glejte, kaj marljivost in pridno učenje ne premore.

C. Izpraševanje, nauk.

Kdo je živel pred davnim časom? Kako se je imenoval? Kakšen je bil v svoji mladosti na telesu? Kako so se obnašali njegovi tovarši proti njemu, ker je bil slab? Bi bilo vam po volji, če bi se vam kdo posmehoval, ali vas celo zaničeval? Bi bilo drugemu po volji, ako bi se posmehovali, ali zaničevali? Smemo tedaj koga žaliti zaradi njegove slabosti, nadležnosti ali siromaštva? Bil pa je morebiti Demosten nerazumen in nespameten deček? Kakšen pa je bil? Kaj je on rad storil v svoji mladosti? Kedaj bi se moral človek najrajši učiti? Kaj morate tedaj tudi vi radi storiti, dokler ste še mladi? Kaj so v tistem času imenitni ljudje pred zbranim ljudstvom storili? O čem so po priliki govorili? Ali je ljudstvo take može rado poslušalo? Kakšni so postali ti možje pred ljudstvom, ker so ga lepe in koristne reči učili? Je te može tudi Demosten rad poslušal? Kaj je tudi on želel? Kaj je storil, da bi zamogel poznejeje tudi sam pred zbranim ljudstvom nastopiti in govoriti? Kaj se mu je pripetilo, ko je prvokrat govoril? Zaradi česa je bil zasmehovan? Kakšen je postal zaradi tega? Ali je zategadelj obupal ali kaj je storil? Kaj je storil, da bi zamogel glasneje govoriti? Kako se je odvadil jecljati? Na kakšen način se je odvadil z ramo migati? Ali se mu je ljudstvo drugokrat tudi posmehovalo, ko se je popolnoma pripravil pred njega postavil in govoril? Kako je sedaj govoril? Kakšno je bilo ljudstvo vsled tega jedrnatega govora? Kakšen govornik je postal vsled vednega in marljivega urjenja v govoru? Kaj se učimo iz tega?

D. Risanje meča.

Pod kaj se je postavljaj Demosten, da se je odvadil z ramo migati? Kteri mi še ve dele meča imenovati? Kaj je meč? Zakaj se imenuje orožje? Imenuj mi še drugo orožje, I! Table na klop! 1. 2. 3. Nastavite na levi strani, ter vlecite proti desni ravno ležečo črto! Nekoliko spodaj vspered totej še eno tako! Kakšne črte so to? Koliko jih je? Kako je imenujemo, ker so posvod enako daleč ena od druge? (vsperednice). Na levi strani zvezite ti vsperednici sè stoječo črto! Na koncu zgornje ležeče črte nastavite na desni strani in vlecite proti desni dol! Enako nastavite na spodnji ležeči in vlecite proti desni gor! Kakšni črti smo sedaj napravili? (nagnjeni, povešeni.) (Učitelj pokaže in ukaže, da učenci napravijo držaj.)

Kaj smo sedaj narisali? Je to pravi ali narisani meč? Kaj ima meč tukaj? tukaj itd. Pokaži, kje ima meč ost ali rt! itd. Narišite polno tablo mečev!

E. Razkrojitev besede „meč.“

Kaj smo tukaj narisali? Recite lepo! To je meč. Še enkrat in pazite, kaj bom na tabli napravil!

Kaj ste zgovorili, ko sem napravil to zakrivljeno črto? Kaj pomeni ta črta? Učitelj zgovori počasi besedo „meč“, prvi glas glasneje od drugih in vpraša: Kaj slišite najprej v besedi meč? Zgovorite še enkrat prvi glas in pazite, kaj bom na tabli napravil! Kaj ste zgovorili, ko sem to ležečo črto napravil? Kaj pomeni ta črta? Učitelj zgovori besedo „meč“, drugi glas glasneje od ostalih. Kaj slišite za m? Kako se glasi drugi glas v besedi meč? Kaj pomeni tudi druga ležeča črta tukaj? Kako se glasi zadnji glas? Kaj pomeni tedaj tretja ležeča črta? Kaj pomeni 1. 2. 3. 2. 1. 3. ležeča črta? Koliko glasov ima beseda meč? Kako se glasi 1. 2. 3. 2. 3. 1. glas? Recite tako dolgo pri prvi črti m, dokler vam druge ne pokažem in potem hitro e! Recite tako dolgo me, dokler vam tretje črte ne pokažem in potem hitro č! Še enkrat! ti! ti! Kako se glasita prva dva glasa skupaj? Ravno tako nazaj.

F. Pisanje besede „meč.“

m, e, č, em, me, meč.

Sedaj vam hočem znamenje za prvi glas pokazati. Kako se glasi prvi glas? Kaj sem naredil tukaj? Kakšne črte so to? Kakšne še, ker so povsod enako daleč narazen? Koliko jih je? Pri kateri črti sem nastavlil? Kam sem potegnil? Do ktere črte? Pripognjeno dol, do ktere črte? itd. To je znamenje za prvi glas; kako se glasi? Ali je to tudi glas, ker smo ga napisali? Kaj je tedaj? Recite lep: to je črka m. Koliko debelih črt ima črka m dol? Kje so zvezane? Kako sem naredil črko m, pokaži in povej I! Sedaj vsi! Učitelj pokaže tiskano črko m in vpraša: Koliko debelih črt ima ta črka? Kje so zvezane? Kdo bo vedel, kako se imenuje ta črka? Ali je to takšni m, kakor na tabli? Kakšni m je na tabli, kakšni pa tu v roki? Kdo mi ve pokazati, kako bomo črko m pisali? Pridi, napiši I! Kako se glasi drugi glas v besedi meč? Sedaj vam hočem znamenje za drugi glas pokazati. Pri kateri črti sem nastavlil? Proti desni gor, do ktere črte? Sedaj pa proti levi dol do spodnje, zakrivljeno proti desni gor do zgornje. To je znamenje za drugi glas; kako se glasi? Koliko glasov v besedi meč že poznamo? Kako se glasi prvi, kako drugi? Beri tako dolgo prvega, dokler drugega ne pokažem! Vsi! Kdo mi ve povedati in pokazati, kako smo črko e napravili? Povej I! Sedaj vsi! Učit. pokaže tiskano črko e in vpraša, kateri od teh dveh črk na tabli je ta najbolj enaka? Kako se imenuje tedaj ta črka? Kakšna črka e je to? Kakšna na tabli? Kdo zna

črko e napisati? Napiši I! itd. Učit. pokaže tiskano črko m in vpraša, kako se glasi ta črka? Potem dostavi e, učenci berejo me enako nazaj. Kako se glasi zadnji glas besede meč? Hočem vam znamenje za ta glas pokazati. Nastavim pri spodnji črti, vlečem proti desni gor do srednje, po tisti dol do spodnje, zakrivljeno proti desni gor do srednje. Če bi nad to črto napravil piko, kako bi se glasila? Vlečem pa po debeli črti malo gor do srednje in zakrivljeno proti desni dol. Zgoraj naredim majhno strešico. To je znamenje za zadnji glas; kako se glasi? Ali je č tukaj na tabli tudi glas? Kaj je č, če ga napišem? Koliko črk ima beseda meč? Kako se glasi 1. 2. 3.? Idi, pokaži drugo in povej, kako se glasi! Enako 1. 2. 3. itd. Kdo mi ve povedati, kako sem naredil črko č? Berite tako dolgo prvo, dokler vam druge ne pokažem in potem hitro e! Berite tako dolgo prvi dve skupaj, dokler vam tretje ne pokažem in potem zgovorite tretji glas! (Enako nazaj.) Kdo mi ve poiskati tiskano črko č? m? e?

Table na klop! Napravite si tri enako dolge ležeče črte, enako daleč eno od druge! Nastavite pri spodnji, vlecite proti desni gor do srednje, po tisti malo dol, dalje dol do spodnje, zakrivljeno proti desni gor do srednje! Po debeli malo gor do srednje, zakrivljeno malo proti desni dol, strešico! Kako se glasi ta črka? Pokaži mi tiskano črko é! Nastavite zopet pri spodnji, vlecite proti desni gor do srednje, zakrivljeno proti levi dol, čez poprejšno do spodnje, zakrivljeno proti desni gor do srednje! Kako se glasi ta črka? Poišči mi tiskano črko e! Nastavite zopet pri spodnji, vlecite proti desni gor do srednje, zakrivljeno proti desni debelo črto dol do spodnje, po tisti malo gor do srednje, zakrivljeno proti desni dol do spodnje, zakrivljeno proti desni gor do srednje! Kako se glasi ta črka? Pokaži tiskano črko m! Če rečem em kaj slišite najprej? Kaj potem? Če hočemo to s tiskanimi črkami sestaviti, ktero črko bomo najprej, ktero potem postavili? Sestavi I! Ktero bomo tudi najprej pisali? Ktero potem? Nastavimo pri spodnji, vlecimo proti desni gor do srednje, zakrivljeno proti levi dol čez poprejšno do spodnje, zakrivljeno proti desni gor do srednje, zakrivljeno proti desni dol do spodnje, malo po tisti gor do srednje itd. Beri, kaj smo napisali I! Sedaj vsi! Enako me, meč, ni, nič, ti, tič, tiči, neti, nečem, mečem, met, itd.

Petje.

Začetnica str. 60. Samoglasniki, 3. kit. e, e, e, e, e, itd.

Pogovori o sadjoreji.

(Spisuje J. Juvan.)

(Dalje.)

II. Kako se peške sejejo in drevesca prvo leto oskrbljujejo.

Bl.: No, to bi vam potrdil; toda če jih po vrtu vsejem ali posadim, saj bi jih ne mogel o košnji obvarovati.

Jan.: Saj jih po vrtu ni treba sejati. Na prostoru, ki je en seženj dolg in en seženj širok, lahko 400—600 pešek posejete.

Bl.: Kakošno bi pa bilo to? Če se jih le polovica ozeleni, bilo bi že tako gosto, kakor najgostejša hosta. To pa vendar vem, da sadonosnice ne rode rade, če so pregoste.

Jan.: To je res; toda pri sadnih drevesih ni tako, kakor pri pšenici, ki jo tam žanjete, kjer ste jo vsejali; sadna drevesa ne ostanejo zmirom tam na malem prostoru, ona se morajo presajati. Res je, da se naj stanovitniša in trdniša drevesa izrede, če se koščice in peške tje vsade, kjer bo potem drevo stalo, toda težko jih je pred živino obvarovati.

Bl.: Tako mi vendar povejte, kako se to dela; hočem vas poslušati, akoravno vem, da iz te moke ne bo nič kruha; zakaj če bi bilo mogoče drugače delati, gotovo bi se bili že ljudje tega poprijeli.

Jan.: Ljudje pri nas večidel tako mislijo kakor vi. Ali pojdite v druge dežele, vidili boste, koliko lepega sadja se še celó ob potih najde. Druge dežele so raj proti naši deželi v tej zadevi.

Bl.: Kaj mi vi to-le pravite, saj vem, da ne veste, ker še nikjer niste bili.

Jan.: Saj ni treba, da bi bil tam. Da je pa po drugih deželah tako, kakor sem vam povedal, in kako tam drevje sade in oskrbljujejo, vem iz popisovanja. Saj znam dobro brati. Nekoliko let sem v našo šolo hodil: potlej so me oče v mesto dali, in tam sem se tudi učil, kako se s sadnim drevjem ravna. Ali mislite, da sem v mestu zastoj hlače trgal?

Bl.: Tega ravno ne rečem, da bi dobro brati ne znali; toda vse res ni, kar se piše; gorje kmetu, ki se iz bukev kmetovanja uči. Bukve piše le gospoda, kaj pa ve ona od kmetovanja?

Jan.: To je res, da prost kmet bukev ne piše, ker jih pisati ne zna; pa verujte mi, da tudi noben gospod nič brez skušnje ne piše; zakaj veliko gospodov se tudi s kmetovanjem peča. In to ne tje v en dan, ampak oni poskušajo to in ono, in kar za najbolje spoznajo, tega se poprimejo. Vendar tudi pri tem še ne ostanejo. Znano jim je, da več oči več vidi, da vsi ljudje vse vedó. Zato vse po širokem svetu ogledajo in pozvejo, kako se po drugih deželah kmetuje, kako tam ravna, kjer imajo samo od sadnega drevja vsako leto na milijone dobička. Kar tako pozvejo in iz svoje lastne skušnje za najbolje spoznajo, to v bukvé zapišejo in vsem svojim rojakom nasvetujejo. Niso le njihovi rojaki, ako se za vse to nič ne zmenijo in se le svojeglavno svoje terme drže — pravi nerodneži?

Bl.: No, če ste v tej reči tako zvedeni, podučite tudi mene. Jaz nočem nevednež biti; prav rad vas bom poslušal. Najprej mi povejte, kako se s peškami ravna; saj imam še pol drugi mernik suhih hrušek pod streho; peške tedaj lahko dobim, in hočem še letos vaš svet poskusiti.

Jan.: Oče Blaž! vi ste pač kratkih misli. — To je ravna tak, kakor če bi vi rekli, da boste pečen krompir sadili. Vsakdo bi se vam smejal. Peške in koščice za sejanje morajo biti sveže ali frišne, od zdravega drevesa in iz popolnoma zrelega sadja.

- Bl.: Ali more drevje tudi bolno biti?
- Jan.: Drevje je velikokrat bolno in ima različne bolezni, o katerih bova pa pozneje govorila.
- Bl.: Kakor pravite, peške iz suhega sadja niso za to rabo?
- Jan.: Ne le iz suhega, ampak tudi iz gnjilega, sparjenega, piškovega in črvi-vega sadja se peške in koščice ne ozelené dobro in niso za rabo.
- Bl.: Ali se ne dajo peške nič prihraniti, in se morajo precej posaditi, ko se sad povžije?
- Jan.: Peške in koščice se dajo prihraniti, ako se na vetru posuše in na hlad-nem kraji hranijo. Najboljše je pa, če se precej posejejo; posebno velja to od češnjevih in češpljevih koščic.
- Bl.: Zakaj bi se neki le češpljeve in češnjeve koščice morale precej frišne posaditi?
- Jan.: Te koščice se koj frišne sadé, da že prvo pomlad zelené; kajti če posu-šene sadimo, še le drugo pomlad kalé.
- Bl.: Kdaj se pa morajo hruščeve in jabelčne peške sejati, da že prvo leto zelené?
- Jan.: Te peške se pa lahko od sv. Mihela do sv. Jožefa sejejo, da se že prvo leto ozelené; kajti peške in koščice le kalé, če zimski mraz prestanejo in se snežne moče napojé.
- Bl.: Včasih je pa mogoče, da sneg celo zimo leži, in če jih kdo že pred snegom ni posejal, ali je za tisto leto zamujeno?
- Jan.: Tudi že prvo leto zelené, če se v kakošni posodi med prst zamešajo, na mrzlo postavijo in pomladi s prstjo posejejo.
- Bl.: Tam za hišo imam eno jablano in dve hruški, ki prav zlahtno sadje rodé. Letos hočem tiste peške nabirati in jeseni jih bom posejal.
- Jan.: Glejte oče Blaž! vi bi s tem slabo zadeli, zakaj skušnja uči, da divjaki iz manj zlahtnih pešek bolje storé kot iz zlahtnega sadú. Saj veste, da zlaht-nejši ko je sad, slabeje so njegove peške. Za tega voljo si naberite jabelčnih in hruščevih pešek iz manj zlahtnega sadu, pa krepke rasti in rodovitnosti; taka drevesca bodo veliko lepše rastla, potlej jih pa z zlahtnimi cepiči pocepíte!
- Bl.: Kako je pa s češplami, ki jih navadno ne cepimo? Se li morajo manj zlahne koščice saditi?
- Jan.: Če peške sejemo, več ko polovico lastnosti svojega poprešnjega plemena zgubé; če pa češplje, breskve, orehe ali kostanj posadimo, izrastejo komaj osmi del slabša drevesca od prejšnjih starih dreves. Če jih potem v dobro zemljo posadimo, še dostikrat stara presežejo. Zapomnite si toraj, da večkrat ko se drevo presadi, zlahtneji sad donaša; toda tako drevo je zmirom slabše in zgodaj konec vzame.
- Bl.: Ako bom tedaj peške sejal, nabiral jih bom od lesnih, ako bom pa češplje, orehe itd. sadil, vzal jih bom prav zlahtnega plemena.
- Jan.: Dobro! dobro! le tako se ravnajte. Vendar si še zapomnite, da se nektere češ-njeve koščice še celó ne ozelene; zatoraj so naj boljše za sejanje od črnih divjih češnj.

Bl.: Kako je pa z orehi? kdaj se pa ti sadé?

Jan.: Orehi in kostanji se pa morajo še le na spomlad saditi, ko zmrzovati neha. Če se jeseni sadé, radi pozebejo, in miši za njimi hite.

Bl.: Kako se pa do pomladi hranijo?

Jan.: Pomešajte jih v droben pesek, in shranite jih v kaki shrambi, kamor miši ne zahajajo in spomladi jih posadite.

Bl.: Nekaj sem se že od vas naučil. Zdaj že vem, kakšne peške in koščice se morajo sejati ali saditi, in kdaj se ima to zgoditi. Človek se res zmirom uči. Star sem že, pa kar sadjerejo zadeva, sem še otrok. Mogoče je, da me ljubi Bog še nekoliko let na svetu pusti; pa akoravno bi ne imel učakati sadu dreves, ktera bi zdaj zasadil in žlahtnil, vendar hočem to storiti, da se bodo moji otroci učili in po moji smrti sad vživali. —

Zgorej za hlevom imam za to lep prostor, ki je prav v zavetji. Prst je tam prav dobra, mastna, pa jo hočem še z najboljšim živinskim gnojem pognojiti. Veselje bo videti, tako bo raslo.

Jan.: Oho oče Blaž! zdaj ste spet eno narobe povedali. Zemlja za sajenje pešek ne sme ne premastna ne prepusta biti; kajti če se drevesa mastne prsti navadijo, se razvadijo in presajenja nikjer več dobro ne storé, v prepusti zemlji pa malo korenin store in kasno rastejo, zato se mora pusta prst z mastno zboljšati. Tudi ne smete v zavetji prostora za to iskati, ampak te grede morajo biti na takem kraji, da imajo celi dan solčno toploto in veter od vseh strani, da se drevesca že zgodaj na vsako spremembo vremena navadijo in potem povsod dobro storé. To si pa zmiraj zapomnite, da se z živinskim gnojem drevesom ali peškam nikdar ne sme gnojiti, dokler ni dobro trohljiv; zakaj kakor hitro korenine do gnoja pridejo, drevesce vsahne.

Bl.: S kakšnim gnojem se sme tedaj drevescem gnojiti?

Jan.: Najboljši gnoj si takole pripravite: Naredite si veliko jamo, v njo namečite plev, blata, slame, plevela, listja, smeti, kakega droba, gnjilega lesa, dobre prsti itd. Napelajte večkrat kake luže ali gnojnice v njo, in vse to večkrat premešajte, da se dobro sprsteni.

Bl.: Kaj pa moram vendar s prstjo storiti, da jo za sejanje pripravim?

Jan.: Najpotrebniše je, da jo globoko prekopate, dobro zrahljate in plevela in kamenja očistite. Dobro je, ako se to že več časa poprej stori in do setve večkrat ponovi.

Bl.: Povejte mi še, kako globoko se peške in koščice sejejo in sadé.

Jan.: Kakor sem vam že povedal, peške morate sejati in jih potem en palec globoko zakopati ali pa z drugo drobno prstjo pokriti; koščice se morajo saditi in sicer poldrugi palec globoko in eno ped vsaksebi; orehe in kostanj pa celó tri palce globoko sadite. Dobro vam je tudi znano, da vsa drevesca ne rastejo enako hitro; zatoraj morate peške in koščice vsacega plemena posebej sejati in saditi, da se v rasti ne zadržujejo.

Bl.: To je pa res potrebno, — zakaj to vidim še pri velikih drevesih, kako velika mala topé.

Sosed Slapar! še nekaj je, kar vas moram poprašati: veste, pri nas je toliko miši in podgan, da nam še celo po polji veliko škodo delajo; — po dve mački imamo zmirom, da jih lové, pa te nesnage ne morejo pokončati. Dobro vem, da te živali rade peške jedó; vse mi bodo po zimi pojedle. Kako bi se temu v okom prišlo?

Jan.: To je prav lahko. Ko boste peške vsejali, pokrite grede z brinjevimi vejami, in pustite jih pokrite do sv. Jurja; potem jih še le odkrite, pa veje je treba dobro otresti, da špičevje odpade, ker to je dober gnoj za drevesca. Miši se boje zbsti in ne gredo blizo.

Te veje tudi obvarujejo, da sneg zemlje ne potlači; rahlja zemlja je posebno dobra za drevesca.

Bl.: Popred ste že rekli, da se mora prst, kajor se peške in koščice sadé, plevela očistiti in dobro zrahljati; toda plevel se po leti spet prikaže, tudi dež zemljo potlači. Ali je pa še kaj družega z drevesci storiti, dokler so majhna?

Jan.: Prvo leto ni družega treba, kakor jim tudi še v suši prilivati. Pleti jih morate pa vselej po dežji, da plevel s koreninami vred ne populite, in kadar jim boste z motičico prst rahljali, morate paziti, da drevescem korenin ne ranite.

Bl.: Prilivati, pravite, jim tudi moram. Saj doli za mojim vrtom prav mrzla bistra voda teče, kedar bo prav vroče, pa jim bom s tisto vodo prilival. To jim bo dobro storilo!

Jan.: Oče Blaž! ali ste že vi kterikrat slišali, da bi bilo zdravo, ako bi se kdo, kedar bi mu bilo prav vroče, hitro mrzle vode napil?

Bl.: To že moji otroci vedó, ker velikokrat sem jim že prepovedal, da ne smejo vroči vode piti.

Jan.: Glejte, ravno taka je tudi pri drevescih. Ako jim boste v vročini z mrzlo vodo prilivali, kmalo jih boste končali. Vi smete le zvečer ali pa zjutraj prilivati in sicer ne z mrzlo vodo, ampak s kapnico ali lužo. Pregosto jim vendar ne smete škropiti, ker drevesca bolj suho, kot mokro ljubijo, in se preveč razvadijo.

Bl.: Ali so drevesca tako zbirčna, kakor ljudje in živali? Saj vendar niso živa.

Jan.: Drevesca se sicer ne premikajo kakor živali, vendar nekako živé in so tudi kakor živali boleznim podvržena. Saj sem vam že omenil, da bova pozneje o drevesnih boleznih govorila.

Slaparjev Janez zapazi, da je že solnce za goro šlo. Vošči Blažu „lahko noč“ in jo hitro maha proti domu; zakaj noči se je bal, ker je imel precej slabo pot do svojega doma.

Blaž, ves zamišljen v to, kar mu je Slaparjev Janez pripovedoval, še le zapazi, da gre Slapar domu, ko je že precej daleč bil, in kriči za njim: Janez! lahko noč! Kmalo spet pridite!

Blaž je tako pazljivo Slaparja poslušal, da še le zdaj zapazi, da je skoro celi čas iz mrzle pipe kadil. Zato si jo spet zapali, in še nekaj časa tam na vrtu puha.

Njegova žena je med tem časom večerjo pripravila in ga pride na prag k večerji klicat.

Med večerjo začne mož svoji ženi pripovedovati: Jera! danes je bil Slaparjev Janez pri meni; on mi je zdaj oči odprl, zakaj po naših vrtilih drevje tako slabo raste. Veliko mi je že danes od sadjereje povedal, pa me bo še bolj o tem podučil. Le počakaj, zdaj bomo mi vse drugače začeli drevje rediti.

Žena: Pojdi! pojdi! saj sem vaju vidila; ti si ga tako pazljivo poslušal, ko se ti je lagal, kakor da bi ti kaj od Amerike pripovedoval, bil pa ni še nikjer, kakor kake dve leti je v Celovcu po šolah hlače tergal, in se lenobe navadil. Za kmeta je najboljše, da še brati ne zna. Poglej, ti ne znaš nič brati, uni zna dobro, pa imaš ti več denarjev kot on. Kaj mu tedaj branje koristi? Zdaj se pa uči kaj njega! Če se boš dolgo z njim pečal, še popačil te bo.

Mož: Saj jaz sem precej mislil, ko mi je začel svete dajati, naj rajši sam drugače ravna, da si bo več premoženja pridobil. Pa ko mi je vse tako lepo razlagal, prepričal sem se, da nima prazne glave, in jaz ga hočem tudi ubogati. Da pa nima več denarjev, sam za to ne more, — saj bi jih rad imel. Saj zato ni revež, ker brati zna; zakaj koliko je bogatih, ki brati znajo, še več pa ubogih, ki brati ne znajo.

Žena: Vsi sosedje se ti bodo posmehovali, če bodo slišali, da se ti od Slaparjevega Janeza podučevati pustiš; saj veš, koliko vsi od njegove lenobe govoré.

Mož: Naj se mi posmehujejo, kolikor jim je drago; jaz bom storil, kakor mi je on nasvetoval, in če se mi bo posrečilo, kar tudi upam, da se bo zgodilo, potlej se bom pa jaz tebi in sosedom posmehoval. Pri tem ostane, — in jaz že komaj čakam, da se spet vidiva. Mislim, da me pride prihodnjo nedeljo obiskat.

Žena gre godernjaje iz izbe, mož pa ves zamišljen v peške in mala drevesca za mizo sedi in puši, da je vsa izba dima polna. Še celó sanjalo se mu je od sadjereje. Celi teden je Blaž premišljeval, kar mu je Slapar pripovedoval, in si je vse tako zapomnil, kakor da bi bil že sam kaka leta drevesca redil.

(Dalje sledi.)

Začarana devica.

(Narodna pripovedka.)

Bil je premožen kmet, kateri je tri hrabre sinove imel. Bil je že star, videl je, da se mu smrt že bliža in ni vedel, kateremu sinu bi premoženje in skrite zaklade izročil.

Pokliče toraj vse tri k sebi in tistemu premoženje oblubi, kateri bo svoji nevesti naj lepši robec prinesel. Starejši in srednji sin kmalo gresta

v imenitna mesta, ktera sta že davno obhodila, robcev kupovat. Prvi si je čudno lep robec za svojo nevesto izbral in veliko denarja je moral za njega dati. Ko ga domu prinese, se oče čudi in ga vpraša, kje je tako lep robec dobil, in mislil si je, da una dva brata ne bosta takih robcev prinesla. Čez nekaj dni pride tudi drugi sin in še lepši robec prinese, nad katerim se je oče še bolj čudil. A naj mlajšega sina dolgo nazaj ni bilo. Kje je neki hodil? Ker je še mlad bil, ga oče nikamor ni poslal in ostal je toraj ubogi nevednež. ter za nobeno mesto ni vedel. Kakega človeka ni poprašal, kod in kam bi šel, da bi si robec kupil, in v nekit emni gojzd zajde. Gazil je že več tednov in od gladu ni mogel dalje. Vsede se toraj na neki borov štor in premišljuje, kaj mu je storiti. Kar na enkrat neka žaba k njemu prikobaca in ga ogovori. Fante se začudi. Žaba mu pomoč ponudi, če jo reši. Fant pa, kteremu se je gabilo, jo od sebe brčne. Žaba ga zopet prosi, naj ji pomaga, ona mu bo potem tudi hvaležna. Fantič jo vendar vpraša, kako bi jo naj rešil. Žaba mu zapove, naj tri eno leto stare leskove šibice vreže, in jo ž njimi tako dolgo tepe, dokler ji žabja koža ne pokne. Preden pa to fantič stori, ga žaba tudi vpraša, zakaj je on tako žalosten. On ji pa voljno vse pripoveduje. Zdaj fantič tri šibice vreže, kakor mu je žaba zapovedala in jo tako dolgo tepe, da je koža na nji počila. In glej! naj lepša devica na celem svetu je pred fantom stala. Bila je belo oblečena in svetila se je, kakor solnce ob juterni zarji. Štor, na kterem je fant sedel, se je pa v lepi grad spremenil. Vse se je v njem oživelo in ljudje so začeli sem ter tje hoditi in devici služiti. Dala je potem fantu robec, kterega je tako dolgo solznih oči iskal. Potlej ga pelje v grad in mu vse shrambe razkaže, in zadnjič zaklade, med kterimi je robec bil. Fant misli, da je na drugem svetu, ker še v svojem življenji kaj takega ni videl. Devica zapove hlapcem konje vpreči in odpeljala sta se fantič in deklica na očetov dom. Tu pokaže očetu robec, kterega je dobil in tudi devico, ktero je rešil. Bila je namreč veliko let v žabo začarana. Zdaj so doma gostijo napravili in se vsi radovali, ker je devica svojega rešitelja za moža vzela in ž njim veliko let v gradu zadovoljno in veselo živela. Br.

Dopisi.

Ljubljana. 4. sept. l. l. je zborovalo tukaj društvo „Narodna šola“, kojega predsednik, g. Stegnar, je poročal o vspešnem delovanji tega društva od njegovega početka sem. Razvidilo se je, da je to društvo do sedaj za šole prav veliko storilo pri vsem tem, da ni imelo toliko podpore, kakor jo zasluži. Posebno bi želeli, da bi mu razun Kranjskega še od drugod podpora dohajala; naj bi se to društvo razširilo po vsih slovenskih krajih. To svrho, menimo, bi najložje dosegli, če bi se v vsih imenitnejših mestih in

tergih poverjeniki naprosili, katerih naloga bi bila to društvo priporočati in mu novih udov in podpornikov pridobivati. Po samih naznanilih v časnikih se ne doseže to, kar se po poverjenikih lahko doseže. Posebno bi se dalo na Štajarskem in Primorskem kaj opraviti, ker je toliko za šolski napredek vnetih učiteljev; tudi na Koroškem bi se znalo poskušati, dasiravno bi se v začetku tam še ne mogli kake znatne podpore nadjati, dokler se tamošnje učiteljstvo sploh bolj ne zaveda na domači podlagi šolstvo pospeševati. Ko se društvo na ta način krepí in razširi, bo tudi šole na Štajarskem, Primorskem in Koroškem zdatno podpiralo, kjer bo le treba kakšnih zdatnih pripomočkov. Učitelji in šolski prijatelji zunaj Kranjskega, potrudite se za „Narodno šolo“ in upati smete, da bo to dober sad obrodilo. Tu druga ni treba ko svoj pristop naznaniti odboru „Narodne šole“ v Ljubljani in vsako leto majhno letnino odrajtovati. Odbor izroči tako vsakemu adu društvena pravila, ktera mu kažejo dolžnosti kakor pravice.

Brez dela ni jela, toraj na delo!

—e—

Novice in razne stvari.

(**Gospod Anton Žuža**), kanonik, dekan, nadžupnik, vitez Franc Josipovega reda itd. v Laškem trgu, veliki dobrotnik in podpornik šolske mladine in posebni prijatelj šole, je obhajal 8. oktobra t. l. demantno sv. mašo. Od vseh krajev so prišli preblagemu starčeku čestitat, tudi mi mu čestitamo in mu iz serca želimo še mnogo prav srečnih let!

(**Celjska gimnazija**) šteje letos 277 učencev, izmed katerih se jih je 139 za Slovence vpisalo.

(**Rezširila se je**) enorazredna šola v dvorazrednico v Št. Jurji na Pesnici.

(**Praktične skušnje**) za učitelje se pričnejo v Ljubljani 23. okt. t. l. Obrok za zглаšanje k tej skušnji traja do 16 t. m.

(**Društvo „Narodna šola“**) v Ljubljani je imelo od 22. sept. 1881 do 1. sept. t. l. dohodkov 771 gld. 96 kr, stroškov pa 622 gld. 72 kr. To društvo obstoji že od leta 1871 in deluje marljivo v prosep ljudske šole na Kranjskem. Jako dobro bi bilo, ko bi se razširilo na vse slovenske šole.

(**Pet in dvajsetletnico**) je obhajalo 22 učiteljev 6. sept. t. l. v Šmartinu pri Kranji; da bi vsi tudi petdesetletnice srečno včakali!

(**Vertec**) ima v svoji 10. številki sledeče zanimive stvari: Spominek (pesem), Ranjeni vojak in njegova oporoka, Angelj, Netopir, Romarska cerkev v Marijnem Celji s podobo, Zgodovinsko-mestopisni obrazci, Vrh hruškovega drevesa in Razne stvari.

(**Prav slovesno serenado**) z baklado so priredili 7. oktobra t. l. ob 7-uri zvečer v Laškem trgu prečestitemu gospodu Antonu Žuža pri lepo raz-

svitljenem, krasno okinčanem tergu in med pokanjem možnarjev Laščani se sodelovanjem laške in žavske požarne straže, laških godcev, savinjskega sokola in pevskega zbora celjske čitalnice.

Spremembe pri učiteljstvu.

N a Š t a j a r k e m : Gos. od Stanko Marin pride iz Ljutomera kot stalni učitelj v Brežice, g. Ant. Porekar, podučitelj v Rogatecu, je začasno v Št. Jurji na Donački gori.

N a K r a n j s k e m : G. S. Majar pride za časno v Ternje in g. M. Bartol v Orehek; g. J. Janežič je postal stalni učitelj na Berdu, g. Fr. Kalin nadučitelj v Vremu, g. Mat. Hiti stalni učitelj v Slavini, g. Alojzij Lavrenčič stalni učitelj na Slapu, g. Alojzij Sezun zač. učitelj v Rovtah, gpdč. M. Gallè stalna učiteljica v Cirknici, gpdč. M. Arko stalna učiteljica v Vipavi, gpdč. Al. Adamič zač. učiteljica v Žireh, gpdč. Mar. Podkrajšek zač. učiteljica v Ternovem, g. Janez Rudolf zač. uč. v Verbovem, g. Ant. Skala zač. uč. v Ostrožnem berdu, g. H. Paternost zač. uč. v Senožečah, g. And. Križaj zač. uč. v Lozicah, g. Val. Kummer stalni učitelj na I. mest. deški šoli v Ljubljani, g. Pr. Ušeničnik naduč. v Šiški, g. Jak. Žebre stalni učitelj v Polhovem Gradcu, g. Jos. Janovski stalni učitelj v Višnjigori, g. T. Topolovšek stalni učitelj v Žalvi, g. Janez Pipan in gpdč. Terez Strle stalno v Starem tergu, g. Josin stalno v Postojni, g. Jos. Medic stalno v Kranjski gori, g. Jan. Bohinec stalni uč. v Kresnicah, g. Kalan zač. v Žabnici, g. Jan. Jeglič zač. v Kranji, g. Al. Kecel zač. v Jhanu, g. A. Rozman zač. v Nevljah in gpdč. Mar. Šarc zač. v Zalogu.

Domovinoslovje

za slovenske ljudske šole spisal I. L. v drugem popravljnem natisu z dvema zemljevidoma se dobi po 20 kr. pri Ivan Leon-u, tiskarju v Mariboru.

Popotnikov prvi in drugi tečaj

se dobiva po znižani ceni za 2 gold. 10 kr. tečaj pri založnistvu v Celji.